

Oho!-koulutus

Kehittämishanke

22.9.2022

Julia Kyöstila

Sanna-Leena Pitkänen

Tuulikki Ukkonen-Mikkola

Pedagogisen toiminnan suunnitelma

Tehtävän lähtökohdat

Tehtävän tavoitteena on kehittää yhtenäinen toiminta- ja oppimissuunnitelma, jota voidaan hyödyntää yliopistolla toteutettavissa opinnoissa ja ohjatuissa harjoitteluissa. Tavoitteena on myös opettajien ohjaamisen yhtenäistäminen. Koulutuksessa on käytössä useita erilaisia suunnittelulomakkeita. Opiskelijoiden oppimisen ja varhaiskasvatuksen pedagogiikan hahmottamisen kannalta yhtenäinen lomake edistäisi oppimista. Lomaketta on kehitetty yhteistyössä Varhaiskasvatuksen oppiaineen opettajien kanssa. Myös opiskelijoilta sekä työelämän yhteistyökumppaneilta on kerätty palautetta lomakkeen käytettävyydestä.

Suunnittelusta varhaiskasvatuksessa

Pedagogisen toiminnan suunnittelu on osa varhaiskasvatuksen pedagogista prosessia, joka rakentuu kokonaisuutena suunnittelusta, toteutuksesta, arvioinnista ja kehittämisestä. (Alila, Ukkonen-Mikkola & Kangas, 2022). Suunnittelun vaikuttavat monet tekijät, kuten **arvot ja käsitykset, varhaiskasvatusta ohjaavat asiakirjat, lapset ja lapsiryhmä sekä käytettävissä olevat resurssit.** Arvot määrittävät sen, mitä pidetään tärkeänä kasvatuksessa Lainsäädännöstä ja sopimuksista johdetussa arvoperustassa on tärkeää lapsen edun ensisijaisuus, lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun, lapsen mielipiteen huomioon ottaminen sekä yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun vaatimus, inklusiiviset periaatteet ja lapsen syrjäntäkielto (Opetushallitus, 2022).

Käsitys on havaintoon, kokemukseen tai ajatteluun perustuva asenne ja ymmärrys. Varhaiskasvatuksen pedagogista toimintaa suunniteltaessa on hyvä miettiä, millaiselle käsitykselle lapsesta, oppimisesta sekä lapsen ja aikuisen välisestä suhteesta suunnitelma perustuu. Ymmärrämmekö lapsen aktiivisena toimijana vai passiivisena tiedon vastaanottajana? Hyödynnämmekö suunnittelussa vain opetussuunnitelman asettamia tavoitteita vai otammeko huomioon myös lasten aloitteet, toiveet ja kiinnostuksen kohteet? (Rutar, Ukkonen-Mikkola, Štemberger, & Čotar Konrad, 2022.)

Lapset ja lapsiryhmä ovatkin keskeinen pedagogisen suunnittelun lähtökohta. Lasten henkilökohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia hyödynnetään pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja niiden perusteella suunnitellaan sekä koko ryhmän toimintaa sekä joustavasti muodostettavien pienryhmien toimintaa. Myös lasten toiveet ja aloitteet huomioidaan toiminnan suunnittelussa.

Varhaiskasvatusta ohjaavat asiankirjat, kuten Varhaiskasvatuslaki (540/2018) ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (Opetushallitus, 2022) ja Esiopetussuunnitelman perusteet asettavan suunnittelulle pedagogisen toiminnan viitekehyksen, jossa määrittyvät varhaiskasvatuksen tavoitteet, sisällöt (oppimisen alueet) sekä menetelmät.

Käytettävissä olevat resurssit koostuvat esimerkiksi tiloista ja oppimisympäristöstä sekä henkilöstön osaamisesta.

Lähteet:

Alila, K., Ukkonen-Mikkola, T., & Kangas, J. (2022). Elements of the Pedagogical Process in Finnish Early Childhood Education. In H. Harju-Luukkainen, S. Garvis, & J. Kangas (Eds.), *Finnish Early Childhood Education and Care - A Multi-theoretical perspective on research and practice* (s. 257–274). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-95512-0_18

Opetushallitus (2014). Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. [esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014.pdf \(oph.fi\)](https://oph.fi/esiopetuksen-opetussuunnitelman-perusteet-2014.pdf)

Opetushallitus (2022). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. [Varhaiskasvatussuunnitelmien perusteet | Opetushallitus \(oph.fi\)](https://oph.fi/Varhaiskasvatussuunnitelmien-perusteet)

Rutar, S., Ukkonen-Mikkola, T., Štemberger, T., & Čotar Konrad, S. (2022). Planning practices as a reflection of teaching and learning concepts in ECEC: The cases of Finland and Slovenia. In H. Harju-Luukkainen, S. Garvis, & J. Kangas (Eds.), *Finnish Early Childhood Education and Care - A Multi-theoretical perspective on research and practice* (s. 209–225). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-95512-0_15

(Muista näyttää suunnitelmat aina harjoittelun ohjaavalle opettajalle ennen toimintaa!)

Pedagogisen toiminnan suunnitelma

Päivämäärä:

Opiskelijan nimi:

Toiminnan aihe/otsikko:

Perustelut toiminnalle:

(Miksi valitsit tämän toiminnan? Havainnot, ryhmän aikaisempi toiminta (projektit), lasten tarpeet, toiveet ja kiinnostuksen kohteet. Omaan asiantuntijuuteen liittyvät perustelut, ohjaaviin asiakirjoihin liittyvät perustelut)

Tavoitteet toiminnalle:

(Toiminnan keskeisimmät tavoitteet. Sekundäärisiä tavoitteita voi olla useitakin, joita ei tarvitse kirjata. Nousevat paikallisesta vasusta/esiopsista, lasten vasuista/esuista, lasten kiinnostuksen kohteista. **Oppimisen alueet (Vasusta)/oppimiskokonaisuudet (Esiopista) ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet** (Voi olla yksi tai integroida useita). → Pilko tämä vielä pienemmäksi, esim. Kasvan, liikun ja kehityn (Vasu 2022, luku 4,5), välineenkäsittelytaidot pallolla)

Tarvittavat materiaalit ja oppimisympäristö:

(Sosiaalinen, psyykkinen & fyysinen oppimisympäristö otetaan huomioon. Minkälaisia valintoja teet niiden suhteen? Miten ja millä perusteilla jaat lapset pienryhmiin tms.? Miten lasten osallisuus otetaan huomioon? Miten luot turvallisen ja oppimista edistävän oppimisympäristön? Miten käytät, hyödynnät ja valitset tiloja?)

Toiminnan osa ja aikataulus (Mitä tehdään?)	Toiminnalle asetetut pedagogiset tavoitteet (Miksi tehdään? eli mitä tavoitetta tavoitellaan? Miksi=tavoite)	Pedagogiset toimintatavat, joilla tavoitteisiin pyritään (Miten tehdään& kuka tekee?)
<ul style="list-style-type: none">- Jaa toiminta aloitukseen/motivointiin, toiminnan eri vaiheisiin ja lopetukseen.- Muista myös siirtymät ja niissäkin kysymykset; miksi? eli tavoitteet ja miten? eli pedagogiset toimintatavat!- Merkitse vaiheet numeroitain	<ul style="list-style-type: none">- Kaiken toiminnan lähtökohtana on kysymys: miksi jotakin tehdään? Eli jokaisella toiminnalla on tavoite!- Pilko tavoitteet vielä pienempiin osiin jokaisessa toiminnan osassa (Esim. yllä mainittu välineenkäsittelytaidot pallolla → mitä pallon käsittelytaitoa harjoitellaan missäkin toiminnan osassa?)	Apukysymyksiä <ul style="list-style-type: none">- Millaisia toimintatapoja valitaan tavoitteisiin pyrittäessä?- Mitä sinä opettajana teet ja miten toimit?- Millaisia ratkaisuja teet eriyttämisen osalta? -Miten otat huomioon tuen tarvitsijat?

– Merkitse jokaisen vaiheen suunniteltu kesto		– Mitä muut tiimin jäsenet tekevät tässä toiminnassa?
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
4.	4.	4.
5.	5.	5.
...
...

(Huom! Toiminnan osa, tavoite ja pedagoginen toimintatapa kulkevat linjassa. Eli numeron 1 toiminnan osan tavoite/tavoitteet on myös numero 1, samoin pedagoginen toimintatapa, joka liittyy numeron 1 toiminnan osaan ja tavoitteeseen. Toiminnalla on siis **aina** tavoite ja toimintatavat!)

Arviointi, havainnot ja kehittäminen: Kirjataan aina jälkikäteen!

(Arviointi suhteessa tavoitteisiin, tavoite kerrallaan. Arvioi valittujen pedagogisten toimintatapojen toimivuutta. Arvioi omaa ja muun tiimin toimintaa. Kirjaa ylös yleisiä havaintoja lasten toiminnasta ohjauksen aikana, kuten esim. motivoituneisuus, työskentelyn kulku, yllättävät asiat...ym. Pohdi, miten toimintaa/toimintatapoja/yms. voisi kehittää. Voit halutessasi pohtia myös oppimiskäsitystäsi suhteessa opettamiseen ja pedagogiseen toimintaan)

Muita tarpeellisia tietoja ja ohjeita: (Esim. tietyn leikin säännöt)